

SLOVENSKI

Poročevallec

Druga izdaja

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL... Rudi Janhuba - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak... Tiska tiskarna Slovenskega poročevalca...

Komisiji Socialistične internacionale v premislek

Tako torej. V Italiji se niso še spametovali, tudi po volitvah ne, in odklanjajo jugoslovanski predlog za rešitev tržaškega vprašanja na podlagi takega kondominija...

luciji v Italiji. Slovenski komunisti se niso bali te ideje javno propagirati navzlic dejstvu, da so bili Slovenci in Hrvatje v Italiji narodno zatirani...

kemu pametnemu človeku absurdna. Toda zahteva, naj se Trst odtrga zaledju ni nič manj absurdna, tudi tedaj ne, če to zahtevajo ministrski predsedniki...

Egiptovski odpravnik poslov pri Koči Popoviču

Beograd, 19. junija. Odpravnik poslov egiptovskega poslanstva v Beogradu g. Ibrahim Mahmoud je obiskal danes državnega sekretarja za inozemske zadeve Kočo Popoviča...

General Armstrong odpotoval iz Jugoslavije

Beograd, 19. junija. Načelnik sanitete letalstva ZDA generalmajor Harry G. Armstrong, ki se je mudil s polkovnikom Guldom tri dni v Jugoslaviji, je odpotoval dopoldne v Neapelj...

Jugoslovansko-avstrijska konferenca o vodnem gospodarstvu na Dravi

Kakor se je zvedelo, bo avstrijsko-jugoslovanska konferenca o vodnem režimu na Dravi 8. in 9. julija v Opatiji. Na tej konferenci bodo razpravljali o čim bolj pravilni ureditvi vodnega režima na Dravi...

Ujetniško taborišče za severnokorejske ujetnike, odkoder je s Sing Man Rijevo pomočjo zbežala večina ujetnikov

SING MAN RI IZZIVA VELIKO NEVARNOST

Tokio, 19. junija (AFP). Po sporočilu Združenega poveljstva je v osmih južnokorejskih taboriščih ostalo še 18.230 severnokorejskih ujetnikov, ki nečejo biti repatriirani...

in izzvalo ogorčenje v javnosti. V Londonu so mnenja, da je s tem Sing Man Rijevo dejanjem potepen sporazum, po katerem bi morali ujetniki, ki so zavrnil repatriacijo, priti pod nadzorstvo nevtralne komisije...

pri Organizaciji Zdrženih narodov

Generalni tajnik Zdrženih narodov Dag Hammarskjöld je obiskal Sing Man Rijevo ravnanje kot zadevo, ki je neposredno uperjena proti OZN, proti miru in proti sklenitvi premirja...

Reagirane v Londonu

London, 19. junija (Tanjug). Ravnanje južnokorejske vlade je naletelo v britanskih uradnih krogih na najostrejšo obsodbo...

Novi kolodvor v Mariboru vidno raste

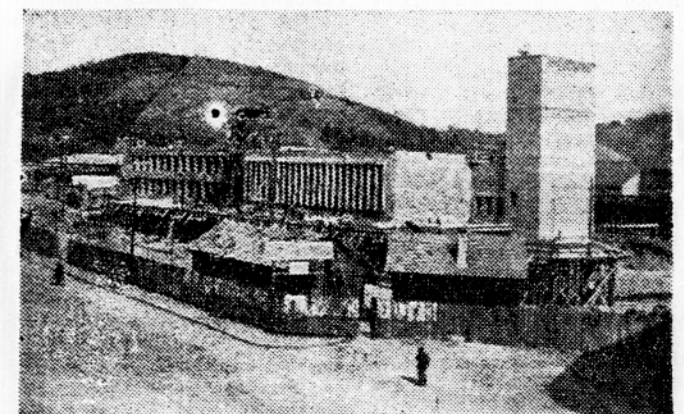
Mariborčani in tujci, ki že dve leti vstopajo in zapostajo v kolodvorskem provizoriju, z zadovoljstvom ugotavljajo, da je nova zgradba bodočega kolodvorala letos naglo zrasla iz temeljev in da iz dneva v dan dobiva določene oblike impozantnega poslopja...

Predvojni kolodvor je bil pri bombardiranju porušen in bi tudi sicer ne ustrezal več naraslemu potniškemu prometu. Z gradnjeno novega postajnega poslopja so

valnica in drugi prostori pa so zrasli do strehe letos. Zdalj gradnja na južnem delu poslopja, kjer bodo čakalnice, restavracije in kotlarna za centralno kurjavo. Obenem kopljejo podhod, ki vodi na peron. Visoko nad zidove teh prostorov je zrasel za kolodvor značilen 27 metrov visok stolp, ki bo opremljen z urami in je predvsem arhitektonsko pomembno za ravnotežje gmot, saj bodo po novem urbanističnem načrtu zrasli v bližini postaje visoki

niški tiri ostanejo v isti višini. Ves dohod v poslopje je okrašen s stebrišči z nadstreškom, pred vhodom in izhodom pa bo zavarovana ploščad za pešce. Skladno z urbanističnim načrtom mesta bo uredjen tudi trg pred kolodvorom, ki bo povezoval Partizanske ceste z Erlikovim trgom. Načrte za novi kolodvor, ki bo največji in najlepši objekat te vrste v Sloveniji, je izdelal ing. arch. M. Černigoj, gradi pa mariborski Konstruktorat pod vodstvom ing. Čmermana.

Ce gradnje ne bodo motile kakšne nepredvidene ovire s strani investitorja, računajo, da bo prihodnje leto novi kolodvor izročen svojemu namenu, saj je dve tretjini gradbenih del doslej že opravljenih.

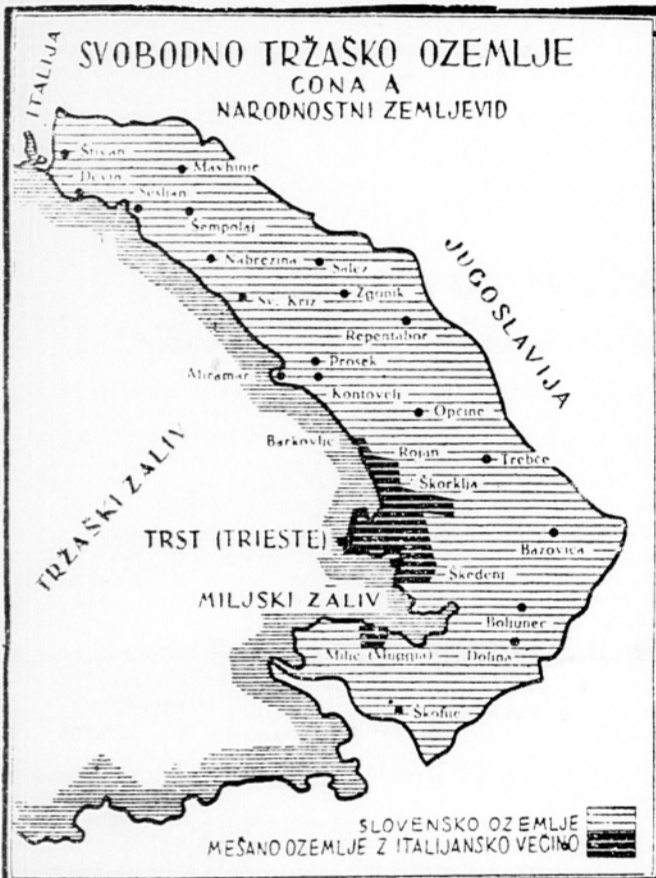
pričeli že pred dvema letoma, vendar so zaradi pomanjkanja kreditov za dalj časa vsa dela zastala. V sredini minulega leta pa je gradbišče ponovno oživel, s 70 milijoni kredita so dokončali glavno halo in delno tudi upravno poslopje. Severni del novega kolodvorala, v katerem bo carinski urad, posebna čakalnica za potnike v tujino, Putnikova poslo-

XVIII. plenem CK LMS, ki se je vršil 10. junija 1953 v Ljubljani.

JE SKLICAL V. KONGRES LMS ZA 10. OKTOBER 1953 V MARIBORU

Dnevni red kongresa:

- 1. Otvoritev in proslava 10. obletnice I. kongresa ZSM.
2. Poročilo CK LMS in nadzorne komisije.
3. Referat: Vloga LMS pri izgradnji socialistične zavesti mladine.
4. Referat: Problemi splošnega izobraževanja mladine in sistema šolstva.
5. Diskusija po komisijah.
6. Volitve CK LMS in nadzorne komisije.
7. Sprejem resolucij.

jala mnenje glede načina, po katerem naj bi se rešilo vprašanje Trsta. Imperialistični značaj italijanskega zahteva po Trstu je nad vse očiten. Socialisti ne bo treba mnogo dokazovati, da ustreza ta trditveni resnici. Saj je jasno ko beli dan, zlasti za socialisti, da spada vsako mesto svojemu zaledju in da trgati mesto od njegovega zaledja iz narodnostnih ali etničnih nacerl pomeni pretiravati narodnostno načelo.

Trgati mesto od zaledja, onemogočiti zaledju dohod k morju, a mestu dohod na deželo, je zločin nad prebivalstvom zaledja in mesta. Tak zločin ni mogoče opraviti z nobenimi načeli, tudi z narodnostnim načelom ne in je upanje, da se bodo našla na svetu sile, ki bodo preprečile, da bi se izvršil s Trstom enak zločin, kakršnega so izvršili s tem, da so odtrgali Gorico od njenega zaledja.

Razumem prav dobro, da je gori navedeno stališče o tem, da mora mesto ostati združeno s svojim zaledjem, lažje zagovarjati nam, kakor pa italijanskim socialistom in sicer predvsem zaradi tega, ker je pravica na naši strani, pa tudi zato, ker je tržaško zaledje v naših rokah, ker je pač naše. Toda socialisti in komunisti se pri reševanju takih vprašanj ne smejo spraševati kaj je lažje in kaj je težje, marveč kaj je prav in kaj ni prav. Primer: Po drugi svetovni vojni so izročili Trst in vsa Juljsko Krajino Italiji v nasprotju z narodnostnim načelom, kajti ogromna večina prebivalstva Juljske krajine, ki je prišla pod Italijo, je bila slovenske in hrvatske narodnosti. Pri razpravah v Komunistični partiji Italije o vprašanju, kaj bi naredili slovenski in hrvatski komunisti v Juljski krajini v primeru, če bi v Italiji zmagala socialistična revolucija, se slovenski komunisti niso niti trenutke obotavljali povedati v razpravah in javno, da bodo v takem primeru branili socialistično revolucijo v Italiji delala na to, da bi Juljska krajina ostala v socialistični Italiji in da se bodo borili proti komurkoli, ki bi hotel čeprav pod pretezo in v imenu narodnostnega načela nastopati proti socialistični revo-

zahtevati priključitev Trsta Jugoslaviji, kar je zahtevalo vse tržaško delovno ljudstvo, marveč so očitali tržaškemu delavstvu egoizem, češ da hoče rajje v miru živeti v Jugoslaviji, kjer je revolucija že zmagala, namesto da bi šli v Italijo, kjer bi pomagali italijanskim komunistom v boju proti reakciji in za zmago socialistične revolucije. Čudna logika, kajti če naj bi sledili dosledno tej logiki, tedaj se ne bi mogel nikdar noben narod osvoboditi, kajti čim bi bil osvobojen bi moral drugim pomagati osvobajati. Resnica pa je, da zato, da bi se mogli drugi narodi čimprej osvoboditi, se morajo za to predvsem sami boriti, a komunistične partije morajo utrjevati ljudsko oblast v deželah zmagovite socialistične revolucije. Stališče italijanskih komunistov l. 1945. ko so jugoslovanske čete osvobodile Trst in je ogromna večina tržaškega delovnega ljudstva zahtevala priključitev Trsta Jugoslaviji, je bilo skoz in skoz narodnostno in tako je ostalo do danes. Prav tako nacionalistično je bilo stališče socialistov v Trstu in v Italiji. Eni in drugi so izhajali izključno iz narodnostnega načela, ki ga je mogoče v Trstu realizirati samo, če se izvrši zločin proti tamosnjemu prebivalstvu in proti nelerovim življenjskim interesom.

Navsezadnje, če se že hoče reševati tržaško vprašanje na osnovi narodnostnega načela, ce se sinatra, da je ta princip za vse primere opraviljiv in se hoče zato odtrgati Trst njegovemu zaledju, tedaj, ce logično sledimo temu načelu, imamo tudi pravico trgati posamezne dele mesta, namreč tiste dele, ki se v njih govori slovenski. Vsa okolica Trsta je slovenska. Trst je dobesedno mal otok v slovenskem morju in če damo Italiji pravico, da sme zahtevati Trst zase, zato ker večina tamosnjega prebivalstva govori italijanski jezik, tedaj smemo zahtevati tudi, da naj se vsa tržaška okolica, ki govori slovenski jezik, priključi Jugoslaviji.

Imam pravico upati, da noben pameten človek, najmanj pa pameten socialist, ne bo zahteval take realizacije narodnostnega načela. Taka zahteva ali realizacija take zahtevne bi se zdelo vsa-

komaj je treba praviti in dopovedovati, da je taka rešitev vsaj zaenkrat najprimernejša in najboljša. Prvic zato, ker taka rešitev upošteva želje ogromne večine tržaškega prebivalstva; drugič pa zato, ker bi tako ostal Trst kot mala samostojna politična enota, gospodarsko zadosti povezan s svojim zaledjem.

Predlog Jugoslavije glede rešitve tržaškega vprašanja na osnovi obveznosti Italije in Jugoslavije do samostojnega ozemlja, ni le v danih razmerah politično neoporečen, marveč je tudi humanitarno na mestu, ker upošteva i želje tržaškega prebivalstva i gospodarske potrebe prebivalstva v zaledju. Pameten človek se mora le čuditi, da v Italiji ta predlog odklanjajo; ker pa ga odklanjajo, tedaj ga prav gotovo ne odklanjajo zato, ker bi hoteli varovati narodnostne interese italijanskega prebivalstva na ozemlju STO, ki bi bili v okviru temeljnih zakonov ozemlja več ko zavarovani - marveč ga odklanjajo zaradi imperialističnih stremeljenj tudi sedanje Italije po Balkanu. Italijanskim socialistom ne bi smelo biti težko to razumeti, da jadranski irendentizm, ki je povzročil italijanskemu ljudstvu že toliko gorja, nujno niso vojno z vsem svetom, kakor pač vsako irendentistično gibanje, in da se zaradi tega ne bi smeli z njim pajdašiti, ne bi smeli z njim tekmovati, marveč bi mu morali napovedati najdoločnejši boj. To, se mi zdi, bi morala biti poglavitna naloga tržaskih in vseh italijanskih socialistov. Jadranski irendentizm nima na sebi nič naprednega. To je reakcionarno vojnohujkasko gibanje. Italijansko socialistično gibanje, ki bo napovedalo odločen boj irendentizmu - a to pomeni, da bi moralo odkloniti tudi njegovo zahteva po vzhodni jadranski obali - tako gibanje bo naredilo največjo uslugo italijanskemu delovnemu ljudstvu in italijanskemu narodu sploh. S tem bi tako italijansko socialistično gibanje postavilo temelje za zblizanje, za sodelovanje, za prijateljske odnose, za odnose vzajemne solidarnosti in bratstva med narodom Italije in narodi Jugoslavije. Italijanski socialisti se morajo zavedati, da brez tega ni poti v socializem. Ustvarjanje pogojev za bratstvo med narodi, ustvarjanje bratstva med narodi, je kategorični imperativ za vsako zares socialistično stranko, za vsako zares socialistično gibanje. Kdor tega ne dela, kdor se temu ne posveti in trdi, da je socialist, laže sebi in drugim. A delati za bratstvo med narodi pomeni delati za rešitev tržaškega vprašanja v smislu in na podlagi jugoslovanskega predloga, pomeni delati za uresničenje enakopravnosti med Slovenci in Italijani v Trstu in povsod za uresničenje bratstva med njimi in pa za to da bi preprečili zločin proti prebivalstvu mesta in zaledja.

IVAN REGENT

Požig prostorov KP v Duisburgu

Duisburg, 19. junija (AFP): Neznanec je zažgal prostore Komunistične partije Zahodne Nemčije v Duisburgu v britanski coni Nemčije. Gasilec je uspel, preprečiti razširitev požara, vendar je ogrevj uničil mnogo dokumentov.

Požig prostorov KP v Duisburgu. 19. junija (AFP): Neznanec je zažgal prostore Komunistične partije Zahodne Nemčije v Duisburgu v britanski coni Nemčije. Gasilec je uspel, preprečiti razširitev požara, vendar je ogrevj uničil mnogo dokumentov.

Med viničarji še ni bilo nikoli toliko odobravanja

V naši vasi ni bilo še nikoli toliko veselja in odobravanja med siromasni viničarji in bajtarji, kakor ob izidu uredb o zemljiškem skladu. Medtem ko se veliki kmetje in vinogradniški posestniki hudejajo, godrnjajo in še močneje pritiskajo na najemno delovno silo in jo za minimalne dajatve neusmiljeno izkoriščajo, so viničarji dobre volje, saj vedo, da je to zadnji poskus uveljavljanja vaških bogatašev.

Naj se izreče enkrat odločna beseda o bodočnosti Doma invalidne mladine v Kamniku

Dom invalidne mladine v Kamniku je bil ustanovljen v začetku l. 1942 s namenom, da se omogoči oziroma tudi možnost izobrazbe invalidni mladini. Od ustanovitve doma do danes je šlo skozi dom okoli 250 gojenec.

plačal s tem, kar si odnesel za jed. Napravilo smo kriz in smo na čistem. Obročna noče, saj ve, da bi moral po obračunu viničarju plačati še mnogo denarja. Kaj mu mar, če le-ta nima oblake, ne čevljev in ne primerne hrane.

300 milijonov za razširjenje železniške delavnice

Niš, 19. jun. Železniška delavnica »Stanko Paunovič« bo porabila letos okoli 100 milijonov dinarjev za zgraditev oddelkov za lažje in težje stiskalnice. 75 milijonov bo v ta namen dal kolektiv delavnice, ostank 25 milijonov pa ljudski odbor Niše.

Prvi maturanti na srednji vzgojiteljski šoli

saj imamo komaj 71 vrtcev brez prehrane in 54 vrtcev s prehrano, v katerih je zajetih povprečno 40% vseh predšolskih otrok od tretjega do sedmega vrste. Najvišji odstotek kažejo večja mesta in industrijski centri, ki zajemajo po vrtcih do 90% vseh predšolskih otrok.

Cas je že, da se odpravijo viničarski odnosi in se odvzame vinogradi in ostala vinogradniška posestva vsem tistim, ki jih sami ali nočejo ali pa zaradi oddaljenosti ter drugih vzrokov ne morejo obdelovati.

18. decembra bo občinski praznik v Škofji Loki

Ma občinski konferenci SZDL v Škofji Loki so izvolili v novi odbor ljudi, ki uživajo zaupanje in kažejo voljo za delo. Tov. Puhar je omenil pomanjkljivo delo za povečanje politične zavesti med delovnimi ljudmi, ker ni dovolj, da je kdo samo dober tolovalec, dober igralec itd., ampak mora biti tudi dovolj politično izobražen. Zato bi bilo potreb-

Anketa o številu živine na dan 30. junija 1953

V dnevi od 1. do 5. julija bo izvedena v naši državi anketa o številu živine na dan 30. junija letošnjega leta. S posebnim navodilom bo določeno, koliko gospodarstev bo zajela anketa in kako bodo ta gospodarstva odpravila. Anketno organizira Zvezni zavod za statistiko, izvedli pa jo bodo republiški zavodi.

Pred štirimi leti v Ljubljani osnovana Srednja vzgojiteljska šola, edina te vrste v Sloveniji in ena od treh v Jugoslaviji, ima letos svoje prve maturante. Od 82 gojenk, ki jih je bilo vpisanih v prvi letnik, je prišlo k maturi 42 dijakin, ki bodo po opravljenem diplomatskem izpitu odšle kot prve za predšolske otroke specializirane vzgojiteljice v vrtec, kjer jih že težko pričakujejo.

Zakaj ne izkoriščamo prirodnega zdravila proti slabokrvnosti

Radensko in petanjško področje ob Muri je prepolno mineralnih zdravilnih orodij, ki jih ne izkoriščamo niti o zdravilne niti o kake druge namene. Med temi orodji je posebno zanimivo tako imenovano »železni orelec« na ravnici blizu radenskega zdravilišča.

»Jugoslovanska knjiga« ima pravico razširjati tuj tisk v naši državi

Po odločbi zveznega državnega sekretarja za notranje zadeve ima državno podjetje »Jugoslovanska knjiga« v Beogradu pravico, da sme v naši državi razpečevati tuje časnike, knjige in ostali inozemski tisk.

Prvi maturanti na srednji vzgojiteljski šoli

litike in sovražno delovanje Vatikana proti naši državi, zlasti v zvezi z zakonom o pravnem položaju verskih skupnosti.

Kreditiranje zavodov za socialno zavarovanje

Ker redni dohodki zavodov za socialno zavarovanje časovno zastajajo za izdatki in obveznostmi, ki jih imajo zavodi nasproti zavarovancem, je Gospodarski odbor zveznega izvršnega sveta izdal odlok o načinu kratkoročnega kreditiranja zavodov. Podlaga za te kredite je plan dohodkov in izdatkov, ki ga sprejme skupščina zavoda. Na podlagi tega plana in njegove dokumentacije bo Narodna banka dovoljevala republiškim zavodom dvomesečne kredite, okrajnim in mestnim zavodom pa kredite do 5 odstotkov planiranih enoletnih izdatkov. Krediti se bodo dali proti garanciji republike oziroma okraka. Obrestna mera je 5 odstotkov.

OBVESTILO

Ker prejemanje vedno več dopisov iz različnih krajev Slovenije o nakupu obveznic mestnega posojila, ki ga je razpisal Mestni ljudski odbor gr. mesta Ljubljana, opozarjamo vse zainteresirane, ki hočejo sodelovati pri vpisu posojila, da se obračajo na podružnice Narodnih bank v svojih krajih, ki bodo posredovale nakup obveznic pri Mestni hranilnici ljubljanske, Ljubljana, Čopova ul. 3.

»PALACE« Hotel PORTOROŽ

Izkoristite svoj letni dopust do 5. julija v »PALACE« hotelu v Portorožu ob izredno znižanih cenah. Celodnevna oskrba s sind. popustom od 350 do 490 din. Dnevno ples na terasi in koncert. Izleti s motornimi čolni. Rezervacije direktno na upravo hotela »Palace« v Portorožu STT, pri vseh poslovalnicah Putnika Slovenije in pri Turističuradu v Ljubljani

ZA DESETO OBLETNICO PRIKLJUČITVE PRIMORSKE JUGOSLAVIJI

PRED VELIKO PROSLAVO NA OKROGLICI

Razgovor z odborom za proslavo priključitve Primorske Jugoslaviji in zbora primorskih brigad, odredov in aktivistov

Primorska je že dalj časa v znamenju priprav za proslavo 10. obletnice priključitve k Jugoslaviji. Ta proslava bo povezana z zborom primorskih brigad, odredov in aktivistov. Da bi naši bratje vedeli kaj več o tem, smo zaprosili ljubljanske člane odbora za proslavo, naj bi nam povedali kaj več o pripravah in proslavi sami. Razgovor je potekal takole:

Vprašanje: Kdaj se je rodila misel za proslavo 10. letnice priključitve Primorske k Jugoslaviji in zbora primorskih brigad, odredov in aktivistov in kdaj je dal iniciativno?

ALBERT JAKOPIČ: Ze par let, odkar se je bližala 10. obletnica priključitve, se je od raznih strani izražala želja, da bi ta dan slovesno proslavili. Proslava v Dolenjskih Toplicah je to iniciativno samo pospešila in sprožila realizacijo te želje Primorcev. Proslava Primorcev je takorekoč nadaljevanje proslave slovenskih brigad ter se bo na ta način plastično prikazala borba slovenskega naroda v okviru jugoslovanskih narodov za osvoboditev izpod fašizma. Gotovo bomo imeli 1954. leta na Stajerskem tudi 10. obletnico pohoda na Stajersko. Iniciator za proslavo je tokrat primorski ljudstvo.

29. XI. 1943
Značka za proslavo na Okroglici, delo akad. kiparja mojstra Borisa Kalina, primorskega poslanca.

ALBERT JAKOPIČ: Veliko zanimanje za proslavo se kaže med srbskimi, bosanskimi ali hrvatskimi oficirji, katere je poslal Vrhovni štab leta 1943 na Primorsko, kakor tudi med tistimi, ki so prišli iz internacije v primorske edince in se tam borili. Proslava ni pomembna samo za Primorce, ampak za Slovenijo in tudi za vso Jugoslavijo.

Vprašanje: Ali nam lahko poveste kaj več o dosežkih pripravah za proslavo?

JAKOPIČ: Meseca februarja je bil formiran štab za organizacijo proslave. Najprej smo ga postavili v Ljubljani, potem smo pa zaradi karakterja proslave prišli do zaključka, da je bolje, če je v Ljubljani sam, nekaj ljudi, operativni del odbora za proslavo pa naj bo na Primorskem. To predvsem zaradi tega, ker smo hoteli dati pripravam za proslavo značaj aktivizacije vseh primorskih organizacij in vsega primorskega ljudstva pri izpolnjevanju tekočih gospodarskih, političnih in kulturno-prosvetnih nalog.

OKROGLICA: Priznati je bilo, da je bilo toliko zanimanja za proslavo, da je bilo potrebno postaviti štab za organizacijo proslave. Najprej smo ga postavili v Ljubljani, potem smo pa zaradi karakterja proslave prišli do zaključka, da je bolje, če je v Ljubljani sam, nekaj ljudi, operativni del odbora za proslavo pa naj bo na Primorskem. To predvsem zaradi tega, ker smo hoteli dati pripravam za proslavo značaj aktivizacije vseh primorskih organizacij in vsega primorskega ljudstva pri izpolnjevanju tekočih gospodarskih, političnih in kulturno-prosvetnih nalog.

Primorska je že dalj časa v znamenju priprav za proslavo 10. obletnice priključitve k Jugoslaviji. Ta proslava bo povezana z zborom primorskih brigad, odredov in aktivistov. Da bi naši bratje vedeli kaj več o tem, smo zaprosili ljubljanske člane odbora za proslavo, naj bi nam povedali kaj več o pripravah in proslavi sami. Razgovor je potekal takole:

Vprašanje: Kdaj se je rodila misel za proslavo 10. letnice priključitve Primorske k Jugoslaviji in zbora primorskih brigad, odredov in aktivistov in kdaj je dal iniciativno?

ALBERT JAKOPIČ: Ze par let, odkar se je bližala 10. obletnica priključitve, se je od raznih strani izražala želja, da bi ta dan slovesno proslavili. Proslava v Dolenjskih Toplicah je to iniciativno samo pospešila in sprožila realizacijo te želje Primorcev. Proslava Primorcev je takorekoč nadaljevanje proslave slovenskih brigad ter se bo na ta način plastično prikazala borba slovenskega naroda v okviru jugoslovanskih narodov za osvoboditev izpod fašizma. Gotovo bomo imeli 1954. leta na Stajerskem tudi 10. obletnico pohoda na Stajersko. Iniciator za proslavo je tokrat primorski ljudstvo.

Vprašanje: Ali nam lahko poveste kaj več o dosežkih pripravah za proslavo?

JAKOPIČ: Meseca februarja je bil formiran štab za organizacijo proslave. Najprej smo ga postavili v Ljubljani, potem smo pa zaradi karakterja proslave prišli do zaključka, da je bolje, če je v Ljubljani sam, nekaj ljudi, operativni del odbora za proslavo pa naj bo na Primorskem. To predvsem zaradi tega, ker smo hoteli dati pripravam za proslavo značaj aktivizacije vseh primorskih organizacij in vsega primorskega ljudstva pri izpolnjevanju tekočih gospodarskih, političnih in kulturno-prosvetnih nalog.

Okroglica, kjer bo 5. in 6. septembra proslava priključitve. Proslavno mesto bo za topoli ob magistralu

Dežele, o katerih govorimo

Nekdanja podkraljevina Nova Granada, ki je bila pod oblastjo Španije, se je l. 1810 odcepila od Španije in pod vodstvom Bolívarja razglasila svojo neodvisnost. Sedem let je republika Velike Kolumbije združevala tudi Venezuelo in Ekvador. L. 1830 pa sta se Venezuela in Ekvador ločili od Kolumbije, ki se je najprej imenovala Republika Nova Granada, pozneje »Granadska konfederacija in šele l. 1886 je sprejela ime, ki ga ima še danes. Ozemlje Paname se je leta 1903 ločilo od Kolumbije in postalo samostojna republika.

Površina: 1.283.000 kvadr. kilometrov; prebivalstvo: 11.500.000 ljudi, od katerih so večinoma belci in mestici, starih Indijancev je le 196.000. Kolumbija leži med dvema oceanoma, po njenem ozemlju teko številne reke, skozi njo se vijejo gorske verige Andov; ta republika je bogata tako glede vegetacije in rudnin. Njen glavni pridelek je kava, ki predstavlja 80% kolumbijskega izvoza. Sladkorni trs, kakao, riž, bombaž, koruza in tobak so poleg kave (plantaze zajemajo 500.000 ha) najvažnejši pridelki.

Drugo važno področje kolumbijskega gospodarstva je podzemno bogastvo: proizvodnja nafte se je od 444.724 sodov (en sod = 181,74 litrov) v l. 1929, povečala že na več kot 25.000.000 sodov na leto. Dobički od nafte so med glavnimi dohodki države. Poleg tega ima Kolumbija bogate rudnike zlata, srebra, platinе, dragih kamnov, bakra, soli itd., vendar pa je izkoriščanje tega bogastva zelo oteženo zaradi slabih prometnih zvez. Razvoj letalstva bo morda pripomogel, da bodo v bodočnosti te ovire odpravljene. Proizvodnja električne energije, ki naj bi podprla razvoj industrializacije, dosega danes 800 milijonov kilovatnih ur. Med l. 1938 in l. 1950 se je industrijska proizvodnja povečala za 143%.

KOLUMBIJA

Kolumbija je centralizirana republika z ustavo iz l. 1886, upravno pa je razdeljena na 14 oblasti, na 4 avtonomne pokrajine in 6 posebnih komisariatov. Predsednika republike volijo z neposrednimi volitvami za dobo štiri let. Ponovna izvolitev predsednika ni možna. Kolumbija ima senat (63 članov) in predstavniški dom (131 članov). — Zenske nimajo volilne pravice.

Politično življenje v Kolumbiji se danes obvlada tradicionalni boj med Bolívarjem in Santanderjem — med dvema glavnima strankama: med liberalci in konservativci. Ta boj je došlo tlel pod površje, dokler ni z vso silo izbruhnil ob silnih neredih v Bogoti l. 1948, prav v času, ko je bila v kolumbijskem glavnem mestu panameriška konferenca. Ob tej priložnosti je bil umorjen voditelj levega krila liberalcev — Eliecer Gaetan. Zaradi nasprotij v liberalni stranki, so liberalci, ki so bili prej 15 let neprestano na vladi, propadli pri volitvah leta 1946. Na vlado so prišli konservativci z Ospinom Perezom na čelu.

EKONOMIKA ATOMSKE ENERGIJE

Pri volitvah l. 1949 so spet zmagali konservativci, posebno ker se niso izgladila nasprotja med liberalci. Predsednik republike je postal Gomez Castro, ki pa od l. 1951 zaradi bolezni ni izvajal svoje oblasti. Namesto njega je predsednik postal opravljal Roberto Urdaneta Arbelaez. Neuradna državljanska vojna med konservativci in liberalci s tem ni prenehala in tudi zadnje parlamentarne volitve letošnjega marca, ko so konservativci spet zmagali, niso pomirile napetosti znotraj države.

Največje možnosti za nadaljnji razvoj in uporabo atomske energije imajo seveda tuje dežele z razvito industrij. Za ostale dežele, med drugim tudi za našo, pa je največjega pomena sodelovanje na področju atomske energije. Pri današnjem stanju mednarodnega sodelovanja in trgovinske izmenjave na področju atomske energije je najvažnejša gradnja nuklearnih reaktorjev ali uranjskih peči: naprav za sproščanje velikih količin energije iz jedra atoma. Po zadnjih cenitvah je na svetu okoli 30 reaktorjev, 10 pa jih še gradijo. V Evropi ima največ reaktorjev ali uranjskih peči Velika Britanija in sicer

pet po številu z močjo od 100 do nad 100 tisoč kilovatov. Norveška ima eno uransko peč z močjo 300 kilovatov, Francija ima dve uransko peči, eno 5 kilovatno in eno 1000 kilovatno, na Švedskem, v Italiji, Nemčiji in Švici pa so uranske peči v gradnji. Da bi bralci dobili vsaj približno predstavo o uranjskih pečeh ali reaktorjih, bomo opisali na kratko dokaj enostaven reaktor, kakršnega ne bodo v Evropi verjetno nikjer več gradili. Osnovni del reaktorja na Norveškem v Kjelleru je kotel velikosti 2x2 m, izdelan iz alu-

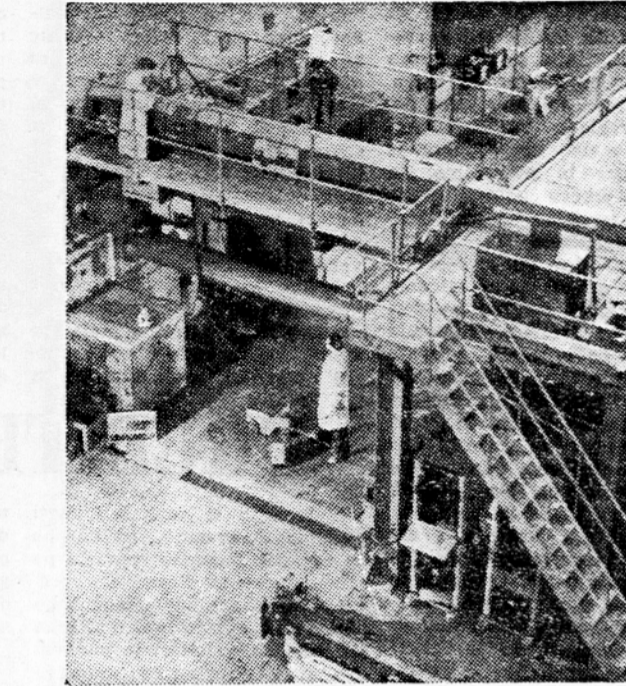
Krompir v prahu

Krompir v prahu je najnovejši izdelek v vrsti dehidriranih hranil. Namen dehidriranja je, odstraniti vodo iz hranil, ki jih prevažamo na velike daljave. — Kadar pripravljamo krompir v prahu za jed, ga je treba zmešati v vroči vodi in v 20 sekundah dobiti puhast, rahel krompir, v katerem so vse hranilne snovi navadnega krompirja.

Zaenkrat proizvaja krompir v prahu samo podjetje »Hakanson's Konservator« na Švedskem, ki je izdelalo postopek za predelavo. Pri tem postopku krompir olupijo, ga skuhamo in izhlapijo vodo s pomočjo brezbarvne naprave, pri čemer ostanejo vse beljakovine, mineralne snovi in maščoba v krompirju. — Nekaj vitaminov C, ki so med postopkom uničeni nadomestimo s sintetičnimi vitamini. — Krompirjev prah konzervirajo v pločevinate škatle, ali pa v vreče iz papirja ali plastičnega materiala, v katerih se držijo dobro ohranjeni tudi štiri leta, kar je velik napredek v primeru s hranjenjem navadnega krompirja, ki zdrži le 8 do 9 mesecev in še to le na hladnem mestu. Pol kilograma krompirja v prahu ima enako vrednost kot 12 kg krompirja v gomoljih. To je velika prednost za prevažanje krompirja na velike daljave, zato upajo, da bo

Strah pvlpa na delovanje srca

Zdravniki kolumbijske univerze so na siušateljih preizkusili kako vpliva strah na delovanje srca. Ugotovili so, da se delovanje srca zaradi strahu zmanjša. Doslej je vlada splošno priporočila, da srce zaradi strahu močneje deluje. Te poizkuse so napravili na zahtevno letalske medicinske šole ker pooper niso mogli potrditi, kakal piloti niso vzdržali n. pora med poletom v hitrih reaktivnih letalih. Učemenki so ugotovili, da je zaradi podzavestne reakcije srca pilota delovalo slabše, kar je vplivalo zelo neugodno na splošno delavnost in občutje pilota med poletom.

Ena izmed uranjskih peči Velike Britanije v raziskovalnem inštitutu v Harwellu.

Deset ur nad večim ledom

Letalo »DC-6b« skandinavske letalske družbe SAS, ki je nedavno preletelo kot prvo potniško letalo pot iz Evrope v Azijo med magnetnim in geografskim severnim tečajem je letelo približno 10 ur nad ozemljem, takolimenovanih večnih ledenih puščav. Letalo je letelo po nalogu norveške vlade na Korejo. Kljub hudim viharjem, ki divjajo nad severnim tečajem, le-ti niso predstavljali za polet nobenih posebnih ovir, ker je letalo letelo v veliki višini. Letalska družba SAS namerava spomladaj prihodnje leto vzpostaviti redno letalsko zvezo, ki bo vodila nad severnim tečajem.

male države z razvito industrij. Veliki reaktorji z močjo nekaj stotisoč kilovatov, kakršnih ne bo imela Evropa še nekaj let, pa služijo tudi za proizvodnjo plutonija, eksplozivja, potrebne za izdelavo posebne vrste atomskih bomb. Za en gram plutonija je potrebnih kar 24 tisoč kilovatnih ur električne energije!

Za gradnjo reaktorjev je treba v prvi vrsti imeti kadre in surovine; strokovnjake, ki se razumejo na jedrsko fiziko, na elektriko, tehnologijo, stroje gradnjo, termodinamiko, metalurgijo, izmed surovin pa so potrebni predvsem uran, dalje grafit, težka voda, berilij itd. Eden izmed najosnovnejših pogojev za gradnjo uranjskih peči ali reaktorjev je razvita tehnološka in metalurška industrija z zadostnimi viri energije. Izločevanje urana iz njegove rude in proizvodnja kovinskega urana predstavlja težke probleme celo za države z znatnimi izkušnjami v tehnologiji in metalurgiji. Razen tega morajo biti vse snovi, potrebne za proizvodnjo energije v reaktorjih, izredno čiste. Če ima n. pr. grafit v reaktorju samo 1 gram prvine bora na tono, uranska peč ne bo več obratovala. Kako težko vprašanje predstavlja proizvodnja sto in sto ton tako čistega grafita, pričata dejstva, da je francoski industriji šele sedaj uspelo proizvajati dovolj čist grafit, in da nemška industrija temu še danes ni kos. Kakor za proizvodnjo snovi, potrebnih za obratovanje uranjske peči (uran, težka voda, grafit, itd.), tako so tudi za njegovo obratovanje potrebe ogromne količine energije. Za hlajenje uranjskih peči, v katerih proizvajajo n. pr. plutonij, je potrebno približno prav toliko energije, kolikor se je sprosti pri razcepitvi jedra urana. Zelo malo držav na svetu lahko samostojno proučuje probleme s področja atomske energije. Za neko malo, oziroma nezadostno razvito deželo, pa predstavlja področje, na vadno utopično megalomanijo. Prav zaradi teh vzrokov pa se je razvilo mednarodno sodelovanje na tem področju do današnje stopnje.

Dnevnik z največjo naklado

Največji dnevnik na svetu, se pravi list z največjo dnevno naklado, ni niti londonski »Daily Mirror« s približno dvema milijonoma naklade, niti ameriški »New York News«, ki ima 2 milijona 160 tisoč dnevne naklade (v nedeljo čez 4 milijone), pač pa japonski dnevnik »Mainichi Shinbun«, ki ga tiskajo dnevno v 6 milijonih izvodih. Poleg tega pa imata še tokijski »Asahia« (5 milijonov) in »Yomiuri« (dnevno 4 milijone izvodov) daleč največjo dnevno naklado na svetu.

Poplava »Coca Cole« v Zah. Nemčiji

Lani je bila potrošnja »Coca Cole« v Zahodni Nemčiji po količini takoj za potrošnjo v ZDA in na Malajskih otokih. Poprpečno je popil vsak Nemec 1,7 litra »Coca Cole«, vendar je pivo še vedno bolj priljubljeno, saj so ga popili 57 litrov na prebivalca.

Nadica prvokrat pred fotografom

Ceste starih Inkov

Ameriška zemljepisna družba je poslala v Peru posebno odpravo, da bi raziskala stare ceste, ki so jih pred 500 leti gradili Inki. Odprava je preiskala 2000 km puščave, da bi našla izgubljene ceste Inkov. Deloma gre stara cesta Inkov vzporedno z moderno pan-ameriško avtomobilsko cesto. V hribih pa se stara cesta loči od nove, Inki so

zgradili svojo glavno prometno žilo, ki je bila široka 10 metrov. Ekspedicija se sprašuje, čemu so Inki, ki so vladali v teh deželah med 10. in 16. stoletjem, potrebovali tako široko cesto. Ta cesta naj bi enako služila trgovini kot vojaštvu. Inki so imeli pod orožjem vojsko, ki je štela 50.000 moških; ta vojski so osvajali nove dežele in nadzorovali že zasedene. Doslej so odkrili čez 1000 km stare ceste Inkov, ki gre tik ob obali. Te ceste niso uporabljali od 16. stoletja. Toda od obrežja se cesta naglo dviga v višino, ko pelje v gorovje, se pravi v višino 4000 metrov. Ta cesta je še po 500 letih dobra in uporabna. V tem je tudi skrivnost spretnosti gradbenikov pri starih Inkih. — Ameriška odprava je v vas; Acari našla staro obcestno stražarnico, imenovano »stampus«. To poslopje je popolnoma nedotaknjeno in v njem so našli muhine, oblečene v razkošne obleke. V grobnicah so odkrili številne predmete, ki kažejo, s čim so Inki trgovali in kaj so prevažali po svojih glavnih cestih.

Pred ukinitvijo televizije na Holandskem

Holandska družba »Dutch Radio Corporation« je sporočila, da bo l. oktobra letos prenehala s televizijskimi oddajami, če ne bo dobila od vlade posebnih subvencij.

ZANIMIVOSTI iz vsega sveta

Ameriška odprava v Andih je potovala iz Arequipa (1) do jezera Titicaca (2), ko je raziskovala kje je vodila stara cesta Inkov.

Luč iz morja

Znani francoski strokovnjak za vodne gradnje prof. Dupreux se je pred kratkim izjavil o načrtu za gradnjo prve elektrarne v Evropi, ki jo bo gnala morska voda. Po njegovem mnenju bi misel na uresničitev takšnega načrta še pred tremi leti pomenila smej, sedaj pa je uresničljiva tudi gradnja elektrarne, ki bo izkoriščala za proizvodnjo električne energije in luči morsko vodo.

vsej evropski obali Atlantika. Nekaj metrov višja je plima le pri Newbraunschweigu in Newscotlandu ob ameriški obali. Za izdelavo načrtov te prve morske elektrarne v Evropi so sklicali ne le posvetovanja strokovnjakov za vodnje gradnje, elektroinženirski in strojniki, marveč tudi posvetovanja astronomov in meteorologov, ki bodo lahko dali na razpolago važne podatke. Zaenkrat predvidevajo gradnjo elektrarne, ki bi dajala letno do 550 milijonov kilovatnih ur.

Nemške lokomotive za Južno Afriko

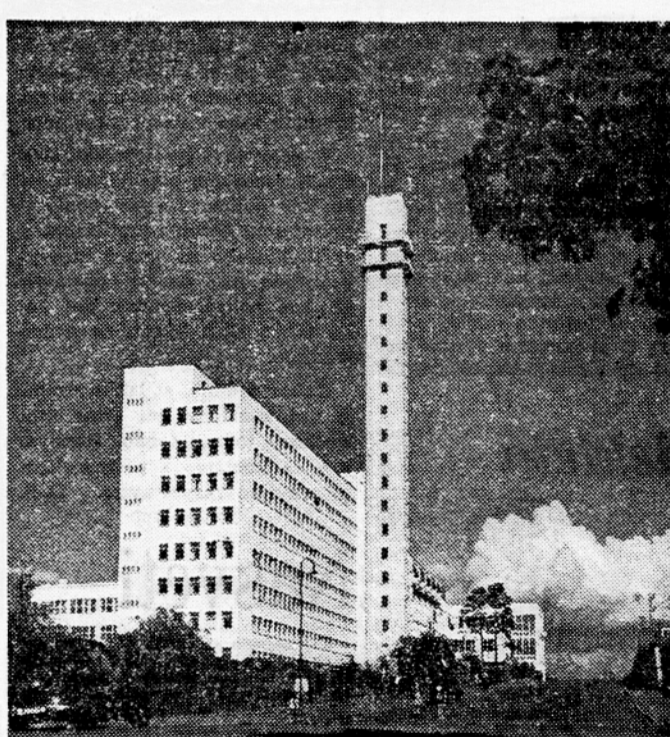
Tovarna Henschel v Kasslu je začela dobavljati Južni Afriki 40 modernih lokomotiv za brzovlake.

Jaretski in Jazwenski

nista bila edina...

Naposled je dal izjavo za tisk tudi letalski poročnik, Poljak Zdzislaw Jazwenski, ki je kot drugi poljski letalec pristal 20. maja s sovjetskimi reaktivnim letalom »Mig 15« na danskem otoku Bornholm. Med drugim je povedal, da nista poskušala bega le on in poročnik Jaretski, ki je pristal na otoku Bornholm prav tako z letalom »Mig« nekaj tednov prej, marveč tudi drugi letalci. Poljskemu poročniku Zdzislawu Jazwenskemu je na primer poznano, da je neki poljski pilot

poskušal uiti pred njunim begom prav tako s sovjetskimi reaktivnim letalom, in sicer preko Českoslovaske, kjer so ga dohitela česka lovna letala in ga prisilila k pristanku. Ta pilot je bil ubit. Poročnik Jazwenski, ki je pristal na Bornholm z letalom »Mig 15« z rovejske konstrukcije, se je pripravil na beg že od leta 1950. Šele letos se mu je nudila prilika, da je lahko poletel v območje, za katerega je treba imeti za polete z letalom »Mig 15« posebno dovoljenje.

Tovarna telekomunikacijskih aparatov »ERICSSON« v Stockholmu — največja te vrste na Švedskem.

svetovni konstruktorji letalskih modelov. Ta mednarodna manifestacija bo 2. in 3. avgusta v Cranfieldu v Južni Angliji. Bogovi Višinskega. Neki novinar je pred kratkim napravil čudno statistiko. Seštel je namreč vse tiste, ki so se v intervencijah na Organizacijo Združenih narodov sklicevali na verske tekste in ugotovili, da zavzema prvo mesto Andrej Višinski, ki je v teku zadnje sejanja Generalne skupščine citiral evangeliji, Martina Luthra, koran, Konfucija in celo irdijski mahabaratarat. Gradnja stanovanj v letu 1951. Ekonomski komisija OZN za Evropo je objavila poročilo, iz katerega je razvidno, koliko stanovanj so zgradili v posameznih državah leta 1951. Na 1000 prebivalcev so zgradili na Norveškem 32 stanovanj, v Zahodni Nemčiji 30, na Finskem 25, na Nizozemskem 25, na Danskem 21, na Švedskem 21, v Veliki Britaniji 20, v Švici

porabili za raznovrstno dejavnost mednarodnega fonda za pomoč otrokom. To je že drugo darilo kolumbijske vlade v obliki kave. Za prvo darilo so dobili 16.750 dolarjev. Maja so v zahodnonemških rudnikih nakopali manj premoga kakor aprila. Proizvodnja je znašala 9,37 milijonov ton, medtem ko so nakopali v Zahodni Nemčiji aprila 9,85 milijonov ton premoga.

Zahodna Nemčija trguje z vzhodnimi državami

Blagovna izmenjava med Zahodno Nemčijo in vzhodnimi državami se je aprila precej povečala. Uvoz iz teh dežel se je povečal od 24,1 (v marcu) na 33,4 milijone mark v aprilu. Izvoz pa od 22,4 na 35,4 milijone mark. Najbolj se je povečala blagovna izmenjava med Zahodno Nemčijo in Kitajsko, ki je izvozila v Zahodno Nemčijo za 15,6 milijone mark izdelkov in surovin, uvozila pa za 18,6 milijonov mark raznega blaga.

Letalska družba »Sabena« bo skrbel za umetnike in raziskovalce

Belgijska letalska družba »Sabena« je letos ob 30-letni obstojnici sklenila ustanoviti poseben sklad, iz katerega bo nagradila mlade umetnike in raziskovalce, jim omogočala potovanja v Belgiji, Kongo ali v Združene države Amerike. Za letošnji razpisala nagrado v znesku 100.000 belg. frankov (1 belg. frank je 6 din) za najboljša kiparska dela.

Na letališču Brand pri mestu Lübbenu v Vzhodni Nemčiji so za sovjetsko letalstvo uredili 28 kilometrov dolgega betonskega steza. Sorva je bilo to letališče namenjeno za jadralna letala. Zadnji čas pa je na letališču 40 sovjetskih reaktivnih bombnikov, ki imajo v rezervuarjih zelo malo goriva; morda je že 80 km, da ne bi spet kazet letalec pobegnil s sovjetskimi letali. Ameriška uprava za medsebojno varnost (MVA) je v zadnjih enajstih mesecih mudila zahodnoevropskim državam pomoč v znesku 12 milijard dolarjev, ki so jih porabili predvsem za nakup strateških surovin in orožja. Anglija je dobila od uprave za medsebojno varnost 400 milijonov dolarjev, Francija 367,5 milijonov dolarjev, Zahodna Nemčija pa okoli 23,8 milijona dolarjev.

Zanimanje za regulacijo Nila

Pri egiptovski vladi se za nima za gradnjo največjega gradbenega objekta v tem stoletju kar šest držav. Gre za uresničitev načrta za gradnjo 16 pregrad in regulacijo reke Nila v zgornjem toku. Z regulacijo te najdaljše reke v Afriki nameravajo pridobiti v zamovoljeni delti Nila približno pol milijona hektarov dobre zemlje. Razen tega predvidevajo načrti za regulacijo Nila namakanje nad 2 milijona hektarov zemlje. Regulacija reke Nila bi omogočila tudi gradnjo velike elektrarne, ki bi dajala letno okoli 13 milijard kilovatnih ur električne energije. Pregrado te elektrarne nameravajo graditi pri Assuanu. Električno energijo nameravajo uporabljati za predelovanje rud in fosfatov, ki se nahajajo v bližini. Stroški za uresničitev tega velikega načrta bi stali približno 13 milijard nemških mark. (1 DM je 71 dn).

KOLENDAR

Sobota, 20. junija: Nenad, Silvarj. Nedelja 21. junija: Alojz, Vekoslav

KINO

20. VI. 1953. — Umrla začasnica ženskega zbiranja Kiera Zedkin. Dne 13. t. m. je promovirala za doktorja vsa zdravstva Marija Sisko iz Ljubljane. Cestinarje prijatelj. 3946-d

ZADNJE VESTI

Množične aretacije v Vzhodni Nemčiji

Poveljnik francoskih sil v Berlinu poziva Ruse, naj ne izvrše smrtnih obsodb nad obsojenimi demonstranti — Vzhodnonemška vlada sprota, da administrativne ustanove še normalno poslujejo

Berlin, 19. junija (UP). Oblassti v sovjetski coni Nemčije so začele danes z množičnimi aretacijami udeležencev v demonstracijah in stavkah. Po informacijah, ki so prispele v zahodni Berlin, je začela vzhodnonemška policija racije po nacionaliziranih tovarnah in podjetjih, pri čemer lovijo delavce, ki so sodelovali v demonstracijah in ki odklanjajo nadurno delo, s katerimi naj bi nadoknadili izgubo, ki je nastala zaradi prekinitve dela. Vzhodnonemške oblasti pa istočasno pozivajo delavce po radiu in tisku, naj prijavijo policiji vodje stavk, ki jih obdoljujejo kot sprovoznike, zločince in plačane agente zahoda. Radio in tisk se nadalje objavljata, da so demonstracije organizirali vame-triški oficirji.

komisiji pismo, v katerem zahteva ustavitve prelivanja krvi in vzpostavitev normalnega življenja v Vzhodni Nemčiji. Pismo naproša sovjetske oblasti, naj ustavijo izvršitev smrtnih obsodb, ki so jih izrekla vojska sodišča ter naj prepovedo sovjetskim četam in vzhodno nemški policiji uporabo orožja. Pismo izraža željo, naj se čim prej mogeče vpelje prost promet med vzhodnim in

zahodnim Berlinom, da bi se omogočilo normalno življenje prebivalstva. V pismu na koncu pravi, da bi nasprotno stališče sovjetskih oblasti samo še poslabšalo sedanji položaj. Berlin, 19. junija (AFP): Komandanti treh zahodnih okupacijskih sil v Berlinu so nocoj obvestili zahodnoberlinski senat, da so zaradi situacije v vzhodnem Berlinu prepovedane v zahodnem Berlinu vse manifestacije in mitingi, če ni za to posebnega predhodnega dovoljenja zavestiške komandanture.

Seštsto gradbenih delavcev, ki so se po večerajšnjih demonstracijah umaknili v zahodni Berlin, je danes zaprosilo za azil, ker se zaradi represalij v

vzhodnem Berlinu nečajo vrniti domov. Na obmejnih postah zahodnega Berlina se je v zadnjih dneh nabralo preko dvajset ton postnih pošilk, ki jih zaradi demonstracij niso mogli odpremiti v vzhodni Berlin.

Berlin, 19. jun. (AFP) Kljub najstrožjim meram ruskih čet in vzhodnonemške policije na meji proti zahodnemu Berlinu je danes pribežalo iz vzhodnega Berlina nad petdeset ljudi. Begunci so prišli iz raznih delov sovjetske cone. Po njihovih izjavah so ruske čete po bile vsaj dvajset demonstrantov v neredih, ki so se poslednje dni odgurali v Magdenburgu. Tu je prišlo do spopada pred mestnimi zaporji, ko so demonstranti vdrli v zapore in osvobodili zapornike. Med demonstracijami v Messeburgu so delavci tovarn umetne volne prav tako prodrli v zapore in osvobodili vse politične zapornike, med njimi tudi delavce, ki so jih zaprlj po štrajku pred nekaj tedni. V mestu Ratzenau so demonstranti ubili šefa policije Vilija Hagendorna. Po izjavah beguncem so se med demonstracijami v Brandenburgu vzhodnonemški policiji bratili z demonstranti in odmetavali orožje.

Proslava dneva bivšega borca

Beograd, 19. junija. Centralni odbor Zveze borcev NOV in Centralni odbor Zveze vojskih invalidov sta priredila nocoj svečano akademijo ob dnevu bivšega borca — mednarodnega praznika, ki ga proslavljajo vse članice svetovne federacije bivših borcev. Na akademiji je govorila Nata Božinović, kulturni program pa je izvajal zbor centralnega doma JLA.

Burmanska delegacija odpotovala iz Jugoslavije

Beograd, 19. jun. Burmanska gospodarska misija za nabavo investicijskega blaga, ki je bila več dni v Jugoslaviji in bilskala razna naša podjetja, je nocoj zapustila Beograd. Predno je odšla iz Jugoslavije, je misija obiskala predsednika odbora za gospodarstvo zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukmanovića in državnega podsekretarja za zunanje zadeve Bogdana Crnobrnja.

Zahteve grških sindikatov

Atene, 19. junija (Tanjug). Sindikat državnih uslužbencev je predložil grški vladi zahtevo za 50 odstotno povzvišanje plač z ozirom na to, da so se življenjski stroški v primeri s predvojnimi stanjem zvišali 450-krat, uradniške plače 280-krat. Generalna konfederacija dela je v zvezi s tem sporočila, da so se življenjski stroški od 1. januarja do 16. junija t. l. zvišali za 29%.

Dunaj, 19. jun. (Tanjug). Na konferenci mednarodne federacije bibliotekarjev so sklenili, da bo naslednje zasedanje federacije prihodnje leto v Jugoslaviji. V federaciji je v članjenju pet in dvajset držav. Jugoslavijo so zastopali Milica Prodvanović iz Beograda, Jelka Mišić iz Zagreba in dr. Mirko Rupel iz Ljubljane.

KOREJSKA FRONTA

Tokio, 19. jun. (UP) Danes so bili srditi boji med severno in južnokorejskimi četami na sektorju, kjer so severni pred dnevi zavzeli nekaj gričev na centralnem delu fronte. Ameriška letala so zrušila šest severnokorejskih letal tipa »Mig-15«, sedem pa poškodovali. Ameriški bombniki so bombardirali neko severnokorejsko letališče in skladišče orožja. Severnokorejsko protiletalsko topništvo pa je zbil šest ameriških letal.

Rosenbergova usmrčena

New York, 20. junija (AFP) Nekaj po polnoči je bila v jetnišnici Sing Sing v bližini New Yorka izvršena smrtna kazna nad Juliusom in Eteljo Rosenberg, ki sta bila obsojena na smrt zaradi izdajanja atomske tajne Sovjetski zvezi. Uro pred usmrčitvijo sta Rosenbergova ponovno poslala predsedniku ZDA pismo s prošnjo za pomilostitev, kar pa je Eisenhower ponovno odklonil.

Sing Man Ri še nadalje vztraja

Berlin, 19. junija (Tanjug) Vzhodnonemška vlada je po izredni seji, ki jo je imela danes, izdala sporočilo, da je popolnoma vzpostavljeno normalno delo vseh administrativnih ustanov. Vzhodnoberlinska policija je danes popoldne objavila, da se vzhodni Berlinčani, ki so trenutno v zahodnih sektorjih, lahko vrnejo, če se javijo na treh določenih prehodih do 19.30 ure.

pa sedaj govore samo o premirju. Bern, 19. junija (r). Na konferenci indijskih diplomatov v Švici, ki je pod vodstvom indijskega ministrskega predsednika Nehruja, so obodili dejanje Sing Man Rija, s katerim je odredil izpustitev ujetnikov, kot namerno sobotno pogajanje z demonstranti in odmetavali orožje.

Eisenhower svari Sing Man Rija

Washington, 10. junija (UP). Ameriški zunanji minister Dulles je danes sporočil na seji senata, da je predsednik ZDA Eisenhower sporočil Sing Man Riju, da ga smatra za osebno odgovornega za izpustitev pet in dvajset tisoč severnokorejskih ujetnikov, ki se niso hoteli repatriirati. Eisenhower je opozoril Sing Man Rija, da ZDA in OZN pričakuje, da bo južnokorejska vlada poskrbela, da se ti ujetniki ponovno vrnejo v taborišča. Dulles je nadalje izjavil, da

dalje krepili balkanski sporazum, ki ga smatrajo kot nujen član v sistemu varnosti svobodnih in miroljubnih držav. Maršal Papagos in zunanji minister Stefanopoulos sta danes zapustila Ankaro in odpotovala nazaj v Grčijo. Na postaji se je poslovil od njiju predsednik turške vlade Menderes z člani vlade.

ZDA bodo ustavile dobavo municije Koreji Tokio, 19. junija (UP). Izvedlo se je, da namerava Združeno poveljstvo ustaviti pošiljanje municije južnokorejskim silam, da bi tako zlomile odpor Južne Koreje do sklenitve premirja. Južnokorejske sile, predvsem artilerija, so povsem odvisne od dobave municije iz Amerike. V krogih Združenega poveljstva smatrajo, da bi bila taka sankcija uspešna.

Grčija in Turčija bosta krepili balkanski pakt

Ankara, 19. junija (Anatolska agencija). Nocoj je bilo objavljeno službeno obvestilo, da je bila med obiskom grških državnih ministrov v Ankaru in odgovarjanjem na vprašanja, ki so jih postavili predstavniki turške vlade Menderes z člani vlade.

Washington, 10. junija (UP). Ameriški zunanji minister Dulles je danes sporočil na seji senata, da je predsednik ZDA Eisenhower sporočil Sing Man Riju, da ga smatra za osebno odgovornega za izpustitev pet in dvajset tisoč severnokorejskih ujetnikov, ki se niso hoteli repatriirati. Eisenhower je opozoril Sing Man Rija, da ZDA in OZN pričakuje, da bo južnokorejska vlada poskrbela, da se ti ujetniki ponovno vrnejo v taborišča. Dulles je nadalje izjavil, da

V NEKAJ VRSTAH

PARIZ, 19. junija (AFP): Uradno je bilo sporočeno da se bodo zunanji ministri držav članic zahodnoevropske skupnosti za prihodnje leto v Parizu. NEW DELHI, 19. junija (AFP): Po vestih indijske informativne službe iz Madrasa je okoli 200 ribičev v življenjski nevarnosti, ker je njihove lahke čolne vihar, ki je zajel področje Madrasa, odnesel na odprto morje. Civilne in pomorske oblasti so takoj podvezle reševalne akcije. RIM, 19. junija (Tanjug) Od 1. januarja do 31. maja t. l. se je

izšlo iz Italije na zahod se 24.658 italijanskih delavcev. Med njimi jih je okoli 20.000 odšlo na kmetijska in druga dela v Francijo, medtem ko bodo ostali zaposleni v belgijskih in angleških rudnikih. Djakarta, 19. junija (Reuter). Indonezijska mlada je sporočila, da so trupe dobro oboroženi teroristi napadle štiri nast. deset kilometrov južno od Djakarje. Pri tem so pobili šestdeset prebivalcev in zažgali nad osemsto naških hiš. Indonezijska vlada je poslala po oblasti močne čete, da bi poločili teroriste.

„SLAVOLOK ZMAGE“

Ravic je pogledal skozi okno. In drugače? Ni bilo veliko, kar je ostajalo. Zivel je, to je bilo dovolj. Ni mu bilo do tega, da bi v času, ko se je vse majalo, kaj gradil, kar bi se moralo v kratkem spet podreti. Bolje je bilo pluti, kakor trati moči, to je bilo edino, kar je nenaromisljivo. Prebiti — to je bilo vse, dokler se spet ne prikaže kak cilj. Čim manj moči porabiš za to, tem bolje; potem jih pozneje ne boš pogrešal. V stoletju, ki se podira, si kakor mravlja vedno znova hoteti zgraditi neko meščansko eksistenco — to je bilo tisto, pri čemer so toliko doživeli brodolom, kakor je videl. Bilo je nekaj ganljivega, herojnega in smešnega hkrati, in — brez haska. Cloveka je izpilo. Plaz se ne dá zadržati, če se začne valiti; — kdor je poskusil to, je bil pokopan. Bolje počakati in pozneje izkopavati zasute. Če človek veliko maršira, mora imeti lahko prtljago. Na begu takisto —.

Ravic je pogledal na svojo uro. Bil je čas, da stopi pogledat Lucienne Martinet. In nato v Osiris.

Cipe v Osirisu so že čakale. Sicer jih je redno pregledoval neki uradni zdravnik, a lastnici to ni bilo dovolj. Ni si mogla privoščiti, da bi se kdo v njenem lokalu okužil, zato je sklenila z Vebrom dogovor, da so bila dekleta ob četrtkih še enkrat privatno preiskana. Ravic ga je včasih zasopal pri tem.

Washington ne verjame v iskrenost Moskve

Washington, 19. junija (UP). Odbor ameriškega senata za zunanje politične zadeve je objavil danes sporočilo o programu za vzajemno varnost, v katerem je rečeno, da kljub dogodkom, ki so nastali po Staljinovi smrti, ni nobenih gotovih znakov, da so se izpremenili ruski agresivni cilji. Odbor se strinja s predsednikom Eisenhowerjem, da dosežani poskusi zblizevanja ZS z zahodom niso zadostni, ampak da morajo države sovjetskega bloka pokazati iskrenost svojih namer s konkretnim doprinosom k reševanju predrnih mednarodnih problemov, kot so Koreja, Avstrija in Nemčija. Dokler pa tega ne bo, je potrebno z krepitvijo kolektivne varnosti po kazati, da se agresija ne izplača. Zato zunanje politični odbor

Grško-sovjetski odnosi

Atene, 19. junija (AFP). V grških diplomatskih krogih pričakujejo navzile večerajšnjemu demantiju namestnika ministrskega predsednika Cuderosa, da bo Moskva stavila predlog za izmenjavo veleposlanikov z istočasno ponudbo pogodbe o prijateljstvu in pogajanj o vrnitvi grških otrok. Takšna ruska aktivnost ne bi presenetila grških uradnih krogov, ki smatrajo, da bi to bilo logično nadaljevanje akcije, katere se je začela v ruskih odnosih do Beograda in Ankare.

Washington ne verjame v iskrenost Moskve

smatra, da je velikega pomena za ZDA, da nudi še nadalje vojsko, ekonomsko in tehnično pomoč miroljubnim državam.

OBVESTILA

RAZPIS Na osnovi t. 5 el. d) pravilnika Inštituta za gozdarstvo in lesno industrijo, številka II-1310-3 z dne 1. junija 1953, razpisamo mesta znanstvenih in strokovnih sodelavcev ter asistentov in tajnika v Inštitutu za gozdarstvo in lesno industrijo. Vsak kandidat naj priloži svoji prošnji vse dokumente, ki so predpisani za dajanje službenec, dožežila o dosežanih delovnih dobi in opis znanstvenega, odnosno strokovnega udeleževanja z morbitim razpravami o odnosu deli. — Vseje se pošlji najkasneje do 30. avgusta t. l. neposredno na naslov: Fakultetni svet Agronomske in gozdarske fakultete — Ljubljana, Krekov trg 1. — Da-kan Agronomske in gozdarske fakultete. 3943-a

SPREMEMBA POTNIŠKEGA PROMETA NA PROGI DIVACA-PULJ Od 22. junija dalje vozi iz Pulje do Divače potniški vlak šte. 9019 z odhodom iz Pulje ob 22.50 in prihodom v Divačo ob 2.48 min. (z zvezo na potniški vlak 819 s prihodom v Ljubljano ob 6.30) — od Rovinja do Kanfanara pa vozi od istega dne dalje mešan vlak 8243 z odhodom iz Rovinja ob 22.30 min. in prihodom v Kanfanar ob 22.27 min. (z zvezo na potniški vlak šte. 9019). Potniški vlak šte. 9021 z odhodom iz Pulje ob 10.20 in prihodom v Divačo ob 14.37 min. ter mešan vlak šte. 8231 z odhodom iz Rovinja ob 10.30 min. od 22. junija 1953 dalje ne vožita več.

ZAHVALE

Zahvaljujem se vsem znancem in prijateljem, ki so spremili mojo ženo MARGARETO NOVAK na njeni zadnji poti. Vsem darovalcem vencov in cvetja najlepša hvala. — Zmago Novak, 3962-z

UMRLI

Umrla nam je naša ljubljena mama, stara mama, sestra, teta in taška TEREZIJA UČAKAR rojena BEARZATO. Pogreb bo v soboto, 20. junija ob 17.30 z Jel. iz Jožefove marške veže. — Zaljubljeni hčerke Marija por. Vašl, Terezija por. Bavcon, Amalija por. Sevcen, Kralja por. Vitaras; sinovi: Ignac, Martin, Albin, Marjan in družinami; snaha, zeti, vnuki in vnučjuni. — Ljubljana Celje, Ptuj, Opatica Arbe (Italija). 3967-a

Umrla nam je naša ljubljena mama, stara mama, prababica teta in taška BALBINA REICH, vdova po finocnem ravmatelju v 83. letu starosti. Pogreb bo v soboto 20. junija ob 17 iz kapelice sv. Nikolaja. — Zaljučki: hčerke Marta Valerija in Milena in družine: Reich, Zulek, Pohor, Lešič in Meuser. 3968-a

Dotrpela je naša draga žena, mama, stara mama in sestra MARIJA CUKALE. Pogreb bo v nedeljo 21. junija ob 16 na Vrhniki. Zaljučki ostali — Vrhnika, dne 20. junija 1953. 3976-a

Ravic je napravil razmaz in ga pobarval. Nato je potisnil stekleno ploščico pod mikroskop. »Veste, česa ne razumem?« je rekla Léonie, ko je opazovala Ravica. »Česa?« »Da vas je volja še spati s kako žensko, če delate te reči.« »Tega tudi sam ne razumem. Ti si v redu. Kdo pride zdaj?« »Marta.« Marta je bila bleda, ozka in plavolasa. Imela je obraz botticellijskega angela, govorila pa je v žargonu ulice Blondel. »Nič mi ni, doktor.« »To je dobro. Videla bova.« »A res mi ni nič.« »Tem bolj.« Naenkrat je stala Rolande v sobi. Pogledala je Marto. Dekle ni rekla ničesar več. Nemirno se je ozrla na Ravica. Ta jo je natančno preiskoval. »Pa saj ni nič, doktor. Sami veste, kako sem previdna.« Ravic ni ničesar odvrnil. Dekle je govorila dalje — obmolnila in začela znova. Ravic je napravil razmaz in ga preiskal. »Bolna si, Marta,« je rekel. »Kaj?« V skoku je bila na nogah. »To ne more biti res.« »Res je.« Pogledala ga je. Nato je izbruhnilo — cela ploha kletvic in rotenja. »Ta prasec! Ta prekleti prašič! Saj mu že koj nisem zaupala, tej gladki mrhi! Da mora kot študent, je rekel, vendar vedeti, saj je medicinec, ta baraba.« »Zakaj nisi pazila?«